

Gila Nguurndam Haa Maayde Neddo maaydo

Randolf Dun

Nguurndam Haa Maayde - Nguurndam Maayde

Timmugol

E jamaanu booydo, Alla tagii asamaan e leydi. Deftere Siiriyankooore winndi dum nii “ko woni walla ko woni e asamaan e ko woni e leydi.” Ndeen tagoore rewi heen ko tagoore 1) annoore; 2) weeyo, wertallo tagopeeje, tagofeere naange, asamaan walla yaajde ; 3) seerndude ndiyam, leydi njoorndi, e ledde ; 4) fitirlaaji e nder tagofeere naange, koode, naange, e lewru ; 5) nguurndam ndiyam, colli e nder asamaan, e tagooje leydi fofooje henndu, e ko sakkittii koo ; 6) neddo tagoore e natal mum walla nanndi mum. Gorko oo ko neddo peewdo guurdo e nokku timmudo, e jokkondiral timmungal e Tagdo mum e Alla jokkondirdo e mum. (Fuddagol)

“Alla tagi neddo e natal mum, e natal Alla o tagi dum, gorko e debbo o tagi be, Alla barkini be, o wi'i be: 'Njibinee, beydee duudal, kebbinee lesdi, njiimnee ndi, laamotoo lidfi maayo e colli asamaan e kala tagoore nde dillata dow g.' Ndeen Alla wi'i: 'Mi hokka on kala lekki aawdi dow lesdi fuu e kala lekki marki bibbe bee aawdi nder maajum. Ko noon Alla yi'ri ko o tagi koo fof, ina moyyi no feewi.” (Genesis 1:27-31 NIV) Helmere moyyere no feewi ina jogii maanaa “no moyyiri no waawirtee” woni timmude. Alla tagi kadi e neddo balloowo; sehil potdo e makko o wiya be “Njibinee, keewnee, kebbinee leydi ndii, njiimnee dum.” (Fer 1:28)

“Alla Joomiraawo hoosi necfcfo oo, wacfi cfum e nder jarne Eden ngam golloraade nde, toppitoo nde, Alla Joomiraacfo yamiri necfcfo oo: ‘Acfa waawi nyaamde lekki jarne kaa fof, kono woto nyaam e lekki ganndal moyyere e bonannde, sabu so a nyaamii cfum, a maayat” (NG-12).

Jarribo

Deftere nde ina deyyi e no ndee jokkondiral timmungal woodi. Mbele neddo jogiido mbaawka fellitde e subaade ina heddo e oodoo sifaa timmudo sahaa kala? Kay! Ko o tagoore cubaado, yiddeji makko jarribaama. O jabi wadde ko Alla wiya mo hoto o wad. O wadii bakkaat ngam o woppi jokkondiral timmungal hakkunde makko e Alla. E wiya nulaado Yaakubu neddo jarribaaka Alla kono ko yiddeji mum. “So neddo jarribaama, woto wiya: “Alla jarribaama kam.” Sabu Alla waawaa jarribeede e bonannde, kadi o jarribaaka hay gooto, kono gooto fof ina jarribee so tawii, e yidde mum bonnde, ina 6eydoo 6eydude mo, ina 6eydoo 6eydude mo - GWT Ndeen, caggal nde yidde ndee jibini, ina jibina bakkaat, nde jibinaa de). (Yaakuuba 1:13-15)

Batte Jokkondiral Tayngal

Aadama e Hawaa luutndiima, mbaɗi bakkaat. Jokkondiral timmungal e Alla tayaama. Alla wi'ino mo wonde batte ngal cfoo gollal majjere ko maayde wonta maaycfo. Nedɗo nattii wonde peewdo kono ina sokli laawol ngam artirde jokkondiral peewal walla muɗe maayde haa abada.

Debboina foti muɗe mette burde mawnude e jibinannde kadi yidde makko wonata ko e jom suudu makko. Albert Barnes wiyi “ .o foti ko dooftaade yidde gorko makko. ‘Yidde’ firtaani yidde jokkondire haa teenɗi. (Ferno 3:16). . . . ‘Pellital yidde maa ina rokka gorko maa, ko noon kadi, kanko laamotoo ma.’ Haala ɗiɗma kaa, fawaade e mbaydi konngol ngol, ko limto walla teentinoowo adanngo ngoo, ko ɗum wadi ina huutoree ngam annude maanaa maggo. Les gorko dogɗo, debbo buri wonde maccuɗo. E goonga, e les njiimaandi njurum, ko ɗakkere semmbe foti gollanaade burdo semmbe. Ko ummital ruuhu tan artirta mo e nokku makko goonga, hono ballal-fotde neddo.” (Teskorde Barnes, Biibal Soft)

Almasiihu bee Pol hokki maana feere feere haa jonde mabbe. Ina wayi no ko artirde jokkondiral mabbe e sehil.

“Gorko, yidde (jogaade bure, yidde moyyere, yeewde wellitaare – Thayer’s Greek Lexicon) rewbe mon, no Almasiihu yidiri eklesiya, o hokki hoore mum ngam mum, ngam o sennditoo ɗum, caggal nde o labbini ɗum e lootde ndiyam e konngol, ngam o waawa hollude eklesiya oo kala ko ina teddina ɗum walla innde mum hono noon, gorko ina foti yidde rewbe mum no yidiri hoore mum nii, sabu hay gooto meedaa yidde banndu mum, kono ina ñammaa ɗum, ina reena ɗum no Almasiihu yidiri ɗum nii. (Ef 5:25-30)

Gorkomaa liggo e mette ngam nyaamdu mum ummortoondu e ledde ladde hakkunde yiye e yiye. Kadi, e wiyde Albert Barnes “Kuugal leydi ko yidde ledde bidde ledde de gesa oo aawi, e ndeen mawnugol gonngol e hoore mum, ngol wadatnoo ko golle neddo de ngalaa nafoore ko yettude e leydi kabirde nguura E nokku do bidde ledde njibinaa e hoore mum, ko huɗo ladde, ɗabbunde ndema tiidka, ko gila jooni woni gedel teentungel e ballal makko.” (Teskorde Barnes, Biibal Soft)

Leydi ndikadi ina wayi no wonnoo ko e les kuddi maayde no Pool wiyri nii “Tagaado oo ina daminii bidde Alla ina peeña, sabu tagoore ndee ina jokki e majjere, wonaa e subaade hoore mum, kono ko e yidde joom mum, e yaakaare wonde tagoore ndee e hoore mum ina woppitee e maccungaagu mum teddungal Alla. En nganndii tagoore ndee fof ina ɗonɗi no ɗonɗi nii, haa hannde.” (Roomnaabe 8:19-23)

Aadama e Hawaa, ko dum wafi neddanke fof, seerti e yeeso Alla ina ittaa e tagoore timmunde. “Neddo oo laati bana gooto nder men, o anndi ko woodi e ko boni, o accataa o hoosa junngo maako, o hoosa lekki nguurdam, o nyaama, o wuura haa abada.” Ndeen noon, Alla Joomiraacfo riiwi mo e nder Jardiin Eden ngam golloraade leydi ndi o ittanoo ndii, caggal nde o riiwi 6icfcfo oo, o wacfi e bannge fucfnaange Jardiin oo, kerubaaji e kaafaahi 6uu6cfo ina jalba ina 6eydoo 6ooyde ngam reende laawol feewde Lekki Nguurndam.” (Fuddoode 3:22-24)

Necfcfo wonnoo ko jooni tagoore maaynde, 6urnde haajuuji yaafuya ngam artirde jokkondiral mum e Alla, Tagcfo mum. Alla wiya mo “so a nyaamii heen a maayat” caggal duum a mbonna, a hoota e gede de o tagaa dee.

Neddo Maaydo

Caggal nde neddo ñaami lekki ganndal moyyere e bonannde, ina foti subaade hakkunde moyyere e bonannde, moyyere e bonannde, dooftaare e murto. Won hono Haabila subii ko wafde ko moyyi. Wodbe hono Kayin cubii ko yahde laawol mum en, mbaɗa ko njidi. Duubi 1600 – 1700 caggal fuddoode aduna, yimbe fof ko bonbe so wonaa 8. “Joomiraacfo wi'i: 'Ruuhu am haɓataa e necfcfo haa abada, sabu ko o maaycfo, balcfe mum ngonata ko e duuɓi teemedere e noogas' hebbini naafigaaku. Num non, Jawmiraawo wi'i: 'Mi momtata yimbe mo mi tagi diga lesdi — yimbe e dabbaaji, e tagooje dillooje dow lesdi, e colli asama — ngam mi mettini ngam mi tagi 6e.' (Ferno 6:3, 5-9)

Nuuhu ko neddo peewnaado, mo alaa ella e nder yimbe jamaanu mum, ina yahda e Alla. (Ferno 6:3)

“Ko e goondinal Nuuhu, nde o jeertinaa ko fayti e ko yi'aaka tawo, o huli Alla, o feewni laana ngam hisnude galle makko. Ko e maggal o ñaawi aduna o, o wonti ronooɓe peewal gonngal e goondinal.” (Ibraniyankooɓe 11:7). ASV “Alla muñanii e balde Nuuhu, nde laana kaa mahaa, ndeen Joomiraawo wi'i Nuuhu: “Naat nder laana, aan e besngu maa fuu, ngam mi tawi ma a goondindo nder yonta oo.”” (Genesis 7:1 NIV)

“E nder mayre, yimbe seeda tan, kambe fof be njoyo, kiswaama e ndiyam, ndiyam dam ina maantiniri lootgol ngol hisnata on jooni, wonaa ittude yiyam e banndu mon, kono ko fodoore bernde laabnde e Alla.” (1 Piyeer 3:20-21) “Alla barkini Nuuhu e bibbe mum, o wi'i be: “Njibee, kebbinee, kebbinee lesdi ... Ndeen Alla wi'i Nuuhu e bibbe mum wondube e mum bee: “Ndaar,

mido wada alkawal am e maa e iwdi maa caggal maa, e kala tagoore wonnde e maa.” (Fudfdannde 9:1; 8-10).RSV)

Kono ko ina wona duubi 300 caggal ilam aadee kadi murtii. Be pelliti “mahde koye amen wuro, ina wadi suudu toowndu haa asamaan, mbele min mbaɗa innde, min mbaasa saaktude e dow leydi ndii fof.” (Genese 11:4) Kono Alla 6eydii 6eydude 6amtaare ma66e e 6amtaare 6amtaare.

Caggal cfuum seecfa, Alla noddi Ibraahiima, 6icfcfo peewo gocfcfo, 6e 6eydi alkawal gocfngal. Ko e iwdi oo gorko, iwdi mum, e yaafuya mum wadatee ngam bakkatuuji neddo ina addana jokkondiral mum e Alla artirde.

Wartirde Jokkondiral Tayngal

Alla ina hollita ko buri heewde e peeje mum ngam artirde jokkondiral neddo gonngal hakkunde mum e noddaango mum Ibraahiima. “Jooni noon, Joomiraacfo wiyiino Ibraahiima: “Yal leydi maa, yaltu e galle maa e galle baaba maa, yah leydi ndi kollit-mi ma ndii.” Mi wadan ma leñol mawngol; Mi barkinan ma, mi mawninan innde ma; ndeen maa a laato barke. Mi barkidinan barkinoobe ma, mi hudan hudanoobe ma. E nder maa leyyi aduna dii fof barkidinetee.” (Fuddoode 12:1-3NKJV)

Leydi fuu barkidinan bee bidɗo fodoore, Isiyaaka, naa bidɗo bee laawol ngeedam, Ismaa’il. “Nde Ibrahiima hebi duubi noogaas e jeenay, Joomiraawo feeñi e maako, o wi’i mo: “Ko miin woni Allah Baawɗo, yah yeeso am, laataago aybe. Mi tabitin alkawal am hakkunde am bee maɗa, mi beydan duudal ma masin.” aadi duumotoodo wonande iwdi makko caggal makko. Ko fayti e Ismaa’il, mi nanii ma: Mi barkinat mo, mi beydan mo no feewi. O laatoto baaba laambe sappo e dido, mi wadat mo leñol mawngol (G-12). NIV)

“Alla hesditini alkawal ngal bee Ishaaga e Yaakubu.” Banndiraabe, maa mi huutoro yeru e nguurndam ñalnde kala. Hay gooto waawaa ittude wasiyya neddo walla beydude heen sardiiji so wasiyya oo wadii golle. Fodooreeji dii kaaldaama e Ibrahiima e iwdi mum. Binndi wi’aay, ‘Iwdi’, don holla duudbe, ammaa “Iwdi ma”, don holla gooto. Oon iwdi woni Almasiihu. Ko dum woni ko njid-mi wiyde: Sariyaaji di Muusaa rokki duubi 430 caggal nde Alla wadi fodoore mum e Ibrahiima, di ndartinaani fodoore nde o fodani Ibrahiima. So tawii ko maa en keba ndonu nguu e rewde deen sariyaaji, ndeen dum nattii arde e men sabu fodoore ndee. Kono Alla rokkii Ibraahiima ndonu nguu e dow fodoore... Ko adii nde Almasiihu warata, sariyaaji Muusaa ina ngonnoo gardiido men (jannginoowo, jannginoowo, gardiido). Almasiihu wari ngam en keba weltaare Allah

bee nuddinki. Kono jooni nde ndee doo goongfinal ari, en nattii wonde e les njiimaandi gardiido.”(Galaatiyankooobe 3:16-18; 24-25)

Sadak njuumri

« Sariya oo ko doyingol tan (...natal hollirngal mbaadi ndeen huunde ko luurdi e huunde ndee e hoore mum - Thayer Greek Lexicon);e gede moyye garooje-wonaa goongaaji dii e koye mum en. ... Deen sadakeeji ko siftorde bakkatuuji hitaande kala, sabu yiyam na'i e be'i waawaa ittude bakkatuuji.” (Ibraniyankooobe 10:1-4)

“Ko adii fof, o (Almasiihu) wi'i: 'Kirkeeji e sadakeeji, sadakeeji buubdi e sadakeeji bakkaat, a yidaa di, a weltaaki di' (hay so tawii sariya ina dabbi di mbaadee). O seerti arandeere [Sariya hokkaama diga Muusaa] ngam tabitinki didabre nden, bee yidde man, en laati ceniidum bee sadaka banndu Yeesu Almasiihu nde woore haa abada (Ibrani'en 10:8-10 NIV).

“Bii Neddo ina foti yellitde, mbele kala goondindo mo ina heba nguurndam nduumidam, sabu Alla yidi aduna oo no feewi, haa o rokki Biddo mum gooto, mbele kala goondindo mo, waasa halkude, kono o heba nguurndam nduumidam hoolaare mabbe e dooftaare] e makko ñaawaaka, kono kala mo goondinaani ina darii ñaaweede tawo sabu o goongfinaani innde (laamu, jikku - Strong's e firooji Biibal hakkunde leydeele Inc.)'Biddo Alla gooto.” (Yuuhanna 3:14-18)

“Nde Almasiihu wari bana hooreejo liman'en kuuje boodde de don do, o nasti nder suudu mawndu, burndu timmugo, ndu walaa neddo, dum woni ndu walaa nder tagoore nde'e, o nasti bee yiyam be'i e bibbe na'i, ammaa o nasti nder nokkuure burdunde seniidum, ammaa nder suudu dewal Mobicesta e Holy hodorde Alla) laawol gootol haa abada e yiyam mum, o hebi rimfinde haa abada.” (Ibraniyankooobe 9:11-12)

Linjiila oo

“Baawo Yaayaa [lootugo] hokkaama, Yeesu wari haa lesdi Galiila, o don waaja Linjiila Allah, o wi'i: “Wakkati timmi, Laamu Allah badii: tuubee, nuddinee Linjiila.” linjiila. Kono hol ko woni oo Linjiila mo be poti goongfinde?

Konngol linjiila firti ko kabaaru beldo. Ndee kabaaru beldo ko wonde sadak timmufo (Almasiihu – Ibraani; Almasiihu – Gerek) arii e leydi e nder banndu ngam wuurdude e neddo maaydo e jarribeede no neddo nii. O (Iisaa) jabaani deen jarribooje wiyde kala neddo ina wada yidde Baaba mum, wonaa tan jogaade aadaaji neddo di ardiibe diineeji Yahuuda en hannde dii e di duubi

bennudi dii ndarni. Jannginoobe Tawreeta, Farisa'en e jannginoobe Tawreeta donno tikka, donno donno donno donno, donno donno donno donno donno donno tokka Yeesu. Be kuli kadi waasde jogaade darnde laamu, teddungal e yettoode. Ndeen 6uu6ol addani 6e 6eydude sariya Muusaa e aadaaji ma66e, 6e 6eydii 6eydude 6amtaare e leggal bardugal gorko mo alaa ko boni. Maayde sadaka Alla mo 6uu6nata, "Baali Alla" ko huunde tan e nder linjiila sabu nyalaande tata6ere Alla ummintinat mo e maayde. Balde cappande tati baawo ummitineeki maako Almasiihu, nde o hebi nasaraaku dow maayde (Seydaane jogi neddo) hooti haa Baaba.

Nde o hokki laawol ngam jokkirgol neddo, Almasiihu – Allah nder banndu – warti haa saare maako haa asama, o neli Allah – Ruuhu – ngam joodaago bee yimbe fuu be don hoola Allah, Almasiihu, bee dwtanaago non be laata banndu maako (ekkesiya.) Be'e nder Almasiihu kebi barkaaji ruuhu fuu bee restoraaji mabbe bee Allah ngam hakkeji mabbe.

Paul wiyi:

"Ngam mi semtaaki Linjiila, ngam dum baawde Allah ngam hisnugo kala goondindo fuu, Yahuudu'en fuu, nden haa Gerek'en, ngam nder maajum Allah holli goongaaku Allah diga nuddinki haa nuddinki. (Roomnaabe 1:16-17)

"Jooni noon, banndiraabe, mido yidi siftinde on Linjiila mo mbaajotonoo-mi on, mo keb-don, mo ndarni-don e mum, ko Linjiila oo kistaa, so on njokkii e konngol ngol mbaajo-mi on ngol, so wonaa duum, on ngoongdinii ko meere."

(1 Korintiyankoobe 15:1-2)

"Min nanii goondinki mon nder Yeesu Almasiihu e yidde mon ngam seniibe fuu, goondinki e yidde mon don yabbitoo diga tammunde nde on mari haa asama, on nani dum nder wolde goonga, Linjiila je yotti haa mon dum e faamde moyyere Alla e goonga mum fof." (Koloosinaabe 1:4-6)

"Ko goonga, ina haani Alla rokka torraaji e wadoobe on torraaji. Ina haani kadi Alla rokka enen fof foftere e cadeele men. O wadan dum nde Joomiraawo Yeesu feeñata, *don waraummoraade* asama e maleykaaji mum semmbindi e nder yiite wulnge. O don fooda dow saliiibe jabugo Allah e dow saliiibe jabugo Kabaaru Lobbo dow Joomiraawo men Yeesu." (2 Tesalonika'en 1:6-8)

Piyeer wasiyii “ .So a tampii ngam wonde Kerecee’en, woto hersu, kono yettu Alla sabu noddiraama oon innde. Wakkati ñaawoore ndee fuddotoo yontii, nde fuddotoo ko e galle Alla. So dum fuddiima e men, hol ko woni joofnirde saliiibe dooftaade Kabaaru Lobbo Alla?”(1 Piyeer 4:16-17)

“Jooni noon, e makko baawdo semmbinde on e dow Linjiila am e waaju lisaa-al-Masiihu, e dow peeñgol sirlu mo cuudinoo gila e duubi juutdi, kono jooni o feeñninaama, e binndi annabaabe anndinaama e leyyi dii fof, e dow yamiroore Alla duumotoodo oo, ngam addude goondfinal!” (Roomnaabe 16:25-27).RSV)

Subngo Neddo

En njiyii wonde Adama e Hawaa mbaadii subngo ngo moyyaani no feewi, be njabi jarribo subaade rewde yiddeegi mabbe wonaa yiddeegi Alla. Ko dum wadi kambe e batte mum en fof, be ngonti maaybe. Be ceertii e yeeso Alla, be maaya, be ngarta e leydi ndi Alla tagi be.

Be mbonni jokkondiral mabbe timmungal e Alla. Laawol tan ngam ndee jokkondiral artirde ko sadak timmufo ngam bakkaat. Ko cfuum wacfi Alla, Gicfco oo, yalti e yeeso Alla, Baaba oo, ari e leydi, wuuri e nder yim6e ina jarribee no necfco nii kono o ja6aani, o sakkirii 6anndu makko e 6i66e nguurndam makko, hono oon sadak timmufo. Nde Alla ummini mo e yanaande, o halki doole Seycfaane tan e dow necfco, o fooli maayde e yanaande.

Ko dum wadi, gila :

- a. “yimbe fof mbaadii bakkaat, be ñakkiraa teddungal Alla” (Roomnaabe 3:23)
- b. “Njobdi bakkaat ko maayde” (Roomnaabe 6:23).RSV
- c. “O neldi Bidfo maako ngam o laato sadaka ngam hakkeegi men.” (1 Yuhanna 4:10)

Ndeen neddo ina foti:

- a. faam ko Alla d’abbi e makko ngam jabde ndee sadak
- b. wadde subngo ngam jabde dokkal makko ngam wonde E nder Almasiihu.
- c. ja66e nelal makko - linjiila
- d. looteede wirwirnde walla buubneede e ndiyam. (Kuude Nelaabe 2:41)
- e. wuurde weltinde Alla tawa ina mawni e tagoore mum.

Ko cfii cfii ngoni cfii Pool, Sawulu, torroowo Kerecee’en, Ananiyas wi’i yo wacfi - “Ummo, lootaa (lootaa) lootaa bakkatuuji maa, nodda innde makko.”(Kuude Nelaabe 22:16).RSV)

Wartiraama e Peewal

Caggal mum Pool ina haalana dum Kerecee'en Efesu "E nder makko en kebii rimdude e yiyam makko, yaafuye bakkatuuji men, ko no moyyere Alla nde o hokki en nii, nde o hokki en hakkille e hakkille, o anndini en sirilu yidde makko, nde o yidi, nde o anniyanoo e nder Almasiihu, ngam wadde ko yidi koo fof timma asamaan e dow leydi fof e les hoore wootere, hay Almasiihu Jeyi Alla-ngam yettude teddungal mum." (Efesu'en 1:7-10 ... 13-14)

"Bibbe am tokosbe, mido winnda on dum ngam taa on mbaɗa bakkaat; Ammaa to goddo wadi hakke, en woodi daraniido haa Baaba, woni Yeesu Almasiihu goongaajo. kadi ko kanko woni kaffaa (lomto men e 6etde fartaŋŋeeji men o yaafi aybeeji men e nder saggitorde Biibal Easton) ngam bakkatuuji men, kadi wonaa bakkatuuji men tan kono kadi bakkatuuji aduna oo fof." (1 Yuhanna 2:1-2)

"Ko dum wadi, gila jooni, en yeewataa hay gooto e yiyande aadee; hay so tawii en nji'atnoo Almasiihu e gite neddo, en nattii yeewde mo noon. Ndeen noon, so neddo wonii e Almasiihu, ko tagaado keso. ko booyi benni, ko hesdi ngarii. Dum fuu don wara diga Allah, mo Almasiihu nastini en bee maako, hokki en kuugal nastimugo. dum woni, nder Almasiihu, Allah don jokki bee duniyaaru bee hoore maako, o limtaayi aybeeji mabbe." (2 Kor. 5:16-19)

Wuurde Nguurndam Kesam

"Almuɓbe bee ina tiidnoo e janngirde nulaabe, e kawral, e feccude mburu, e duwaawu." (Kuude Nelaabe 2:42-43)

"Jooni noon, nde laabi-don koye mon e dowanagol goonga, on njidi banndiraabe mon no feewi, njidondiree no feewi, gila e berde mon, sabu on njibinaama kadi e aawdi bonndi, kono e aawdi ndi halkataa, sabu konngol Alla ngol guurngol, duumotoongol." (1 Piyeer 1:22-23)

"Ngam maajum, ittu ko'e mon (Keresiya'en) kala kalludum e kala fenaande, naafigaaku, majjere, e kala fenaande fuu, bana bikkoy jibinannde, don ngidi kosam Ruuhu laabdam, ngam on mawna nder kisndam mon, nde on don yama Joomiraawo boodum." (1 Piyeer 2:1-3)

"Nde tawnoo ko on jananbe e hodbe e nokkuuji wakkatie nder aduna he, mido eeri maa nde wodditodaa yiddeji tagoore maa bonnde. Dee yiddeji ina njiyloo on sahaa kala. Nguurndam nguurndam laabdam hakkunde be ngoondinaani." (1 Piyeer 2:11-12)

"Ammaa nder berde mon, teddinee Almasiihu bana Joomiraawo, wakkati fuu, tabbinee ngam jaabaago kala noddudo on ngam tammunde tammunde nde ngondon nder mon, ammaa wadu dum bee neddaaku e teddungal, nden laabne bernde moodon, ngam to on don torra, been be don yama gikku mon boodfum nder Almasiihu, be semta." (1 Piyeer 3:15-16)

"Nde tawnoo Almasiihu tampii e banndu, yettu jikku mo o joginoo oo. Ko noon kadi a ardotoo e yiddeji aadee bakkodindi no nguurdudaa e nguurndam maa heddiidam e dow leydi nii. Ko wonaa duum, a ardotoo ko ko Alla yidi wadde." (1 Piyeer 4:1-2)

Hoto rutto e Alla

- Kerecee'en dido Ananiyas e Safira fenaani.
"Piyeer wi'i mo: "Noy a jabi jarribaago Ruuhu Joomiraawo? Gite! Koye worbe wirnoobe gorko maa don haa dammugal, be njaltina ma boo.'" (Kuude Nelaabe 5:9 NIV)
- Kereceejo gooto ina yidi soodde laamu.
"Piyeer jaabii: "Yoo kaalis maa halku e maa, sabu a sikki ada waawi soodde dokkal Alla ngal e kaalis!'" (Kuude Nelaabe 8:20-21).
- Misiyon gooto yidi aduna, woppi golle mum.
"Demas, ngam o yidi duniyaaru, o acci yam, o yahi Tesalonik." (2 Timote 4:10)
- Ekklesiyaaaji fuu don yabboo Allah.
 - a. Efesu - A acci yidde ma arandeere – Tuubu, mada ko mada nodaa arande
 - b. Pergamum - Ada jogii yimbe jogitiibe janngingol Balaam1 e Nikolaa 2 - Tuubu
 - c. Laodicea - A wonaa buubdo, a wonaa buubdo. - Mido jogori tufde ma e hunuko am
 - d. Sardis - Ada jogii innde nguurndam kono a maayii -Ummo! Sembin ko heddi e ko jogori maayde
 - e. Tiyatira - Muñal jannginoobe be janngirde mum en ngaddata Kerecee'en e njurum - To be tuuba be keban torraaji mawdi

Heddo e Goongdinal

Haa nuddinbe Masiihinjo'en, be kebi goondinki bana amin bee goongaaku Allah men kisnoowo men Yeesu Almasiihu.

“Moyyere e jam beydotoo e mon e ganndal Alla e lisaa Joomiraawo men, no baawde makko Alla ndokki en ko...ko faati e En keben nguurndam e dewal Alla, e ganndal noddudo en e teddungal e moyyere. Ko e deen fodoore hokki en fodoore mawnde, teddunde, mbele e deen fodoore mbaawen hebde gedal Alla, nde dadi e bonne*bana wi'ugoe* nder aduna rewruude e njiimaandi.

“Kono kadi, ngam duum, beydee e goondinal mon moyyere, e moyyere ganndal, e ganndal, reentaade hoore, e reentaade hoore, muñal, e muñal, dewal Alla. To dow dewal, moyyere banndiraabe, dow moyyere banndiraabe, yidde. Ngam to kuuje de'e ngonni mon, de duudi,maa won O wonaa 6icfcfo, o beydaani 6i66e e ganndal Joomiraacfo men lisaa-al-Masiihu. Sabu mo alaa dee gede, gite mum ina juuti, ina wumtoo, ina yejjita wonde o labbinaama e bakkatuuji makko booydi dii.

“Banndiraabe, beydu tiidnaare ngam tabitinde noddaango mon e subagol mon, sabu so on mbadii dum, on yattotaako haa abada. Ngam non on keban laawol nastugo nder Laamu Joomiraawo men e Kisnoowo men Yeesu Almasiihu haa abada.” (2 Piyeer 1:1-11)

“Annabaabe fenaande ina ngondi e yimbe Allae nder yontaaji bennudi, hono no janninoobe fenaande ngonirta hakkunde moodon. Be ngaddan e nder sirlu janngirde mabbe bonde (heresies)]. Be njedda Joomiraawo soodoowo be, be ngaddan ko'e mabbe halkere jaawnde. Yimbe heewbe (Kerecee'en) maa njokku e mabbe e ndimaagu mabbe (laabi bondi,licentiousness, laabi hersiniidi) kadi maa addan wodbe ustude teddungal laawol goonga. E nder majjere mabbe, be kuutortoo ko hujjaaji moyyi ngam huutoraade ma.” (2 Piyeer 2:1-3)

“Bee janninoobe fenaande ko cuusal e mawnikinaare (hresumptuous, yidde hoore mum, cuusal). Be kulaani yattaade...Joomiraawo teddungal.” (2 Piyeer 2:10)

“Yimbe ina mbaawi anndude Joomiraawo men e Dandoowo men lisaa-al-Masiihu, be dada e majjere aduna (defilements). Kono so be naatii e majjere ndee kadi, be ndokki dum, be burata bonde e ko be ngonnoo ko adii. Dum buri moyyude e mabbe so be meedaa anndude laawol nguurndam ngol Alla jabi, be ngannda dum, be mbayla nguurndam mabbe ngam wuurde Alla.” (2 Piyeer 2:20-21)

Ndeen Ñaawirde ndee

“Then Mi yi'i jappeere mawnde daneere e joofcfo dow mayre, mo lesdi e asamaan ndoggi yeeso maako. Haa nokkuure fuu be tawaaka. Yi'i maaybe tokosbe e mawbe ina ndarii yeeso Alla. e defte

ngudditaama. Deftere wodnde kadi udditaa, nde woniDeftere ndee Nguurndam. Maaybe ñaawetee fodde golle mum en, ko winndaa e defte dee. ... Kala mo tawaaka winndaade e deftere nguurndam, werlaa e maayo yiite. Jooni noon, njiy-mi asamaan keso e leydi kesiri (ruuhu), sabu asamaan gadano e leydi gadano (banndu) majjii. ... "Ndaaree, suudu Alla."latie yimbe, o joodoto e mabbe, be ngona leñol makko. Alla e hoore mum maa won e mabbee wondeAlla mabbe." (Wahayu Wahyu 20:11-21:3).NKJV)

Mbele innde maa ina tawee e "Deftere Nguurndam"?

Naamne

1. Neddo tagaa ko e natal Alla, woni sifaa mum; ko cfuum wacfi, necfcfo alaano bakkaat.
 True
 False
2. Nde tawnoo Alla yamiriino Aadama e Hawaa yo ngoppu Lekki Nguurndam, 6e tagaa ko e mbaawka Geydude feere.
 True
 False
3. Alla Guuccii Aadama e Hawaa yoo 6e 6e 6am 6icfcfo lekki ki hadaama ki
 True
 False
4. Be mbaadi bakkaat, be kebi batte de Alla fodani be
 True
 False
5. E jamaanu Nuuhu Alla ina fadi ko ina tolnoo e duubi 100 ngam tuubde e bonanndeeji dii
 True
 False
Goonga ____ Fenaande ____
6. Nuuhu e besngu mum kiswaama e ndiyam maande lootgol e dooftaade jamirooje Alla
 True
 False
7. Alla fodaniino neddo peewnoowo goddo, hono Ibraahiima, wonde e iwdi makko, gooto, bibbe aadama ina mbaawi jokkondirde e makko.
 True
 False

8. Fodoore nde o wadanaa Ibrahiima ndee hesditinaama e Ishaaga, caggal mum kadi e Yaakuuba, oon iwdi ko lisaa Nasaratu, Almasiihu.
- True
- False
9. 'Be dɔwtanaaki Linjiila Almasiihu laati seniibe bee sadaka banndu maako ngam yaafuye.
- True
- False
10. Yeesu wi'i baawo maayde Yuhanna Baptist Laamu Allah don badi, waylu no nguurdam ma (tuubu) e nuddin (yettu kuugal ngam tabitinki nuddinki ma) naa haalaaji kaaldi tan.
Goonga ___ Fenaande ___
11. Linjiila Almasiihu woni Almasiihu, sadaka hakkeji timmuɗi baawɗi ittude hakkeji e dɔwtanaabe
Goonga ___ Fenaande ___
12. Linjiila mo neddo hebi ina hisna jaboobe Almasiihu, hay so caggal mum be njedditii mo
Goonga ___ Fenaande ___
13. Alla ina fotnoo yobde saliiɓe jabde e dooftaade mo
Goonga ___ Fenaande ___
14. Hol ko wadi bibbe aadama ina njidi Linjiila Almasiihu?
- ___ Fof wadii bakkaat
 - ___ Njobdi bakkaat ko maayde ruuhu
 - ___ Sadaka Almasiihu ngam yaafuye woni Linjiila
 - ___ Dowtaaki Linjiila bee noddaago Allah bee lootugo ngam yaafugo don jommina neddo bee Allah
 - ___ ko woni dow koo fof
15. Kerecee'en mbi'aama yoo be ngurtu bonne, e fenaande, e naafigaagal, e majjere, e fenaande, be mawna nder kisndam mabbe
Goonga ___ Fenaande ___
16. Yimbe e ekklessiyaaji yimbe fuu be acci Almasiihu bee wartugo haa ngeedam mabbe arandewal je don hisna haa jooni.
Goonga ___ Fenaande ___
17. Wobbe "Kerista'en" don janngina nden don yedda Almasiihu woni Joomiraawo dum wadi duudbe don majja
Goonga ___ Fenaande ___
18. Yimbe jabbe linjiila Almasiihu, be nasti nder ngeedam duniyaaru, be buri bonnugo to be meedaaɗi anndugo Almasiihu.

Goonga ____ Fenaande ____

19. Tabernacle Allah don bee goonga'en Allah don joodi bee mabbe bana Allah mabbe.

Goonga ____ Fenaande ____

20. Golle neddo e dow leydi ina mbinndaa e nder deftere nguurndam do be ñaawetee

Goonga ____ Fenaande ____